

Початкова школа i сучасність

№3(7) березень
2015

**Як батьки можуть допомогти
дитині навчатися в школі?**

ПЕРЕДПЛАТНИЙ
КАЛЕНДАРЬ 86516

**Програма спецкурсу
«Чарівний світ слова»**
Розвиток зв'язного мовлення, 1 клас

Письмо рядкової букви «ф».
Урок навчання грамоти, 1 клас

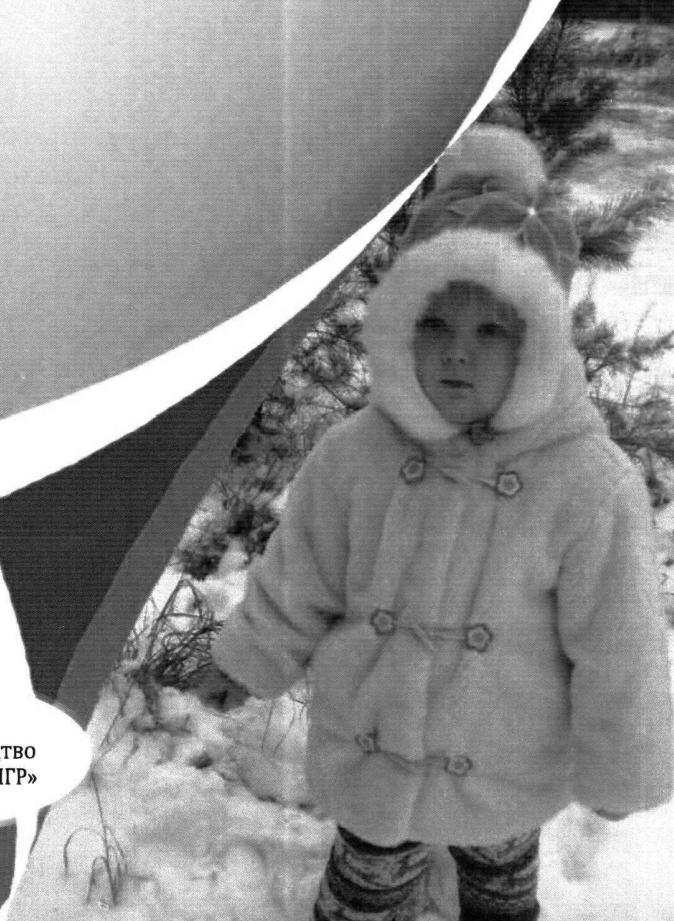
Рослини навесні. Тварини навесні
Урок з предмету «Я i Україна», 2 клас

**Гриби – організми.
Значення грибів для природи**
Урок природознавства, 3 клас

Тарас Шевченко – Великий Кобзар
Урок позакласного читання, 4 клас

ВИДАВНИЦТВО
«БІЛИЙ ТИГР»

Весняний передплатити
український місячний журнал
«Українське слово і сучасність»

Українське слово *i сучасність*

№1 бересень
2014

Календарне планування
Українська мова, 6 клас

**ПЕРЕДПЛАТНИЙ
ІНДЕКС 86515**

Утворення слів. Будова слова
Українська мова, 5 клас

Великий любомудр—Григорій Сковорода
Урок-вистава, 9 клас

Послания у вічність
Літературно-музична композиція

Я люблю Україну!
Позакласний захід

Частини мови. Їх розпізнавання
Діалектичний матеріал з української мови, 5 клас

Передплатний
індекс 86515

Українське слово і сучасність

Як батьки можуть допомогти дитині навчатися в школі?

Світлана МАРТИНЕНКО, завідувач кафедри початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін, доктор педагогічних наук, професор Київського університету імені Бориса Грінченка, м. Київ

До чого Виgotує Вашого сина? –
хтось запитав мене.
– *Бути людиною!* – відповів я...

М. Пирогов

Написання цієї статті зумовлене тим, що сучасних батьків часто хвилює питання, як допомогти дитині успішно навчатися, долати труднощі у навчально-пізнавальній діяльності. Часто ввечері в сім'ї можна почути запитання: «Ти зробив уроки?», «Чому ти не сідаєш виконувати домашні завдання?» тощо. Не секрет, що домашні завдання стають темою для обговорення на батьківських зборах, візиту батьків до школи, постійних суперечок між батьками і дітьми. Деякі батьки скаржаться, що їхні діти роблять уроки впродовж 3–4 годин, а деякі обурюються, що вчителі задають мало завдань або домашнє завдання є найчистішим формалізмом, яке лише завантажує учня, але нічого нового йому не дас.

У сім'ї можна спостерігати дві крайності: деякі батьки виявляють повне невірчання в навчання своїх дітей, стверджуючи, що це справа школи, вчителів, не допомагають дітям навіть тоді, коли вони потребують підтримки і батьки в змозі її надати. Інші батьки ж, навпаки, надмірно опікують своїх дітей та іноді й самі виконують за них домашнє завдання. Безумовно, і в першому, і другому випадках батьки чинять неправильно, їм треба знати, що виконанням домашніх завдань продовжується розпочата на уроці робота із засвоєнням навчального матеріалу та його закріплення, але на відміну від роботи в класі вона має характер індивідуальної самостійної діяльності, за якої кожен учень може працювати у звичайному для себе темпі, користуватися ефективними засобами.

Недаремно В. Сухомлинський у книзі «Сто порад учителеві» зазначав, що «ми маємо турбуватися, щоб у матері й батька було єдине уявлення про те, кого вони разом зі школою виховують, а звідси і про єдність їх вимог, передусім – до самих себе. Добитися того, щоб батько і мати, як вихователі, виступали в єдності – це означає навчити мудрості материнської і батьківської любові, гармонії доброти і суровості, ласки і вимогливості. З великим тактом, не доторкаючись до особистості, часто болісного, ми прагнемо запобігти помилкам батьків у цій найтоншій сфері духовного життя. Там, де немає мудрості батьківської педагогіки, любов матері й батька калічать дітей» [4, 174]. Так, без сумніву, проблема організації домашньої навчальної роботи пов’язана з подоланням властивих для учня типових недоліків, а саме: фізичних перевантажень, одноманітності видів діяльності, невиконання домашніх завдань тощо.

Успішне вирішення такої складної проблеми як успішне навчання дитини в школі залежить, перш за все, від ефективної організації співпраці вчителів і батьків учня. Єдність вимог сім’ї та школи до навчання і виховання дитини є важливим принципом її формування, підготовки до майбутнього самостійного життя.

Як засвідчує власний педагогічний досвід і аналіз практичної діяльності вчителів початкової школи, жодний, навіть дуже елітний та престижний навчальний заклад, не зможе повною мірою замінити сімейне виховання, спілкування дитини з батьками та рідними. Уже при першій появі в дитини труднощів у навчанні, спілкуванні або відхилень у поведінці батьки мають допомагати подолати їх.

Ми глибоко переконані в тому, що кожному батькові й матері корисно знати, які вміння й навички треба сформувати дитині для успішного навчання в початковій та основній школі, щоб за необхідності надати сину або дононці підтримку й сприяти їх набуттю або розвитку.

До таких умінь ми відносимо:

- вміння зібрати портфель;
- вітатися зі старшими і ровесниками;
- ставити запитання;
- відповідати на запитання;
- уважно слухати інших людей – дорослих і ровесників;
- виконувати домашні завдання та доручення дорослих;
- звертатися за допомогою, якщо щось незрозуміло або не віходить;
- зосереджено займатися однією справою, не відволікаючись на іншу;
- правильно користуватись підручником, книгою, зошитом та іншими шкільними приладдям;
- розподіляти роботу за частинами;
- правильно сприймати й реагувати на зауваження;
- висловлювати свою згоду або незгоду з чим-небудь;
- аргументувати свою точку зору;
- поважати думку інших та рахуватися з нею;
- встановлювати та підтримувати дружні стосунки з ровесниками;
- самостійно користуватися громадським транспортом, грошима, засобами для проведення вільного часу;
- робити вибір, який забезпечить власну безпеку і безпеку здоров’я.

Непростою проблемою для батьків є виконання дитиною домашніх завдань. Як зарадити їй? Як допомогти?

Подаємо рекомендації батькам, які **допоможуть дитині успішно виконувати домашні завдання**

Навчіть дитину правильно організовувати своє робоче місце

Робоче місце має бути достатньо освітленим. Джерело світла має знаходитись спереду або зліва, щоб на зошит не падала тінь від голови або рукі

Під час виконання уроків на столі не повинно бути сторонніх предметів. Доки дитина виконує домашнє завдання, бажано вимкнути телевізор, комп'ютер, пілосос тощо. Думка багатьох учених, що засвоєння навчального матеріалу краще відбувається під тиху класичну музику, себе не вправдовує. Тиша є найкращим звуковим фоном для розумової діяльності

Привчайте дитину вчасно сідати за виконання домашніх завдань

Виконувати домашні завдання бажано через годину – годину півтори після повернення зі школи, щоб дитина встигла відпочити від шкільних занять

Якщо дитина відвідує гурток, секцію або спить після навчання в школі, виконувати уроки можна й пізніше, але в жодному разі не бажано зволікати з їх виконанням і відкладати це на вечір

Не дозволяйте дитині занадто довго працювати за робочим столом. Своєчасно влаштовуйте невеликі перерви для відпочинку

Батьки досить часто вимагають, щоб дитина не вставала з-за столу, доки не виконає всі уроки. Це для неї досить шкідливо!

УВАГА! Батькам необхідно пам'ятати, що для шести-семирічної дитини час неперервної роботи має не перевищувати 25 хвилин, у 4 класі він може сягати до 40 хвилин. Потрібно зробити перерву на 5–10 хвилин, під час якої варто виконати інтенсивні фізичні вправи, присідання, стрибки тощо.

Пропонуємо Вашій увазі **пам'ятку, як привчити дитину самостійно виконувати домашні завдання**

Почніть із предмета, який найлегше дається Вашій дитині, і не відповідайте на жодне із запитань, звернених до Вас, доки завдання не буде виконане до кінця. Погляньте, чи є неточності, запропонуйте дитині самостійно їх виявити. Намагайтесь уникати слова помилка. Не висміюйте помилки своїх дітей!

Математика. Таблицю множення повісьте над робочим столом, у куточку відпочинку, вчіть за нею одночасно множити і ділити. Випереджайте програму школи, вивчіть всю таблицю. Навчайте читати задачі та уявляти те, про що йдеться в умові. Якщо дитина не може впоратися із задачею, то покажіть, як це можна зробити за допомогою наочності, моделі або прикладу розв'язання іншої задачі

Читання. Спочатку дитина читає самостійно, потім переказує прочитане. Якщо вона перекаже певне місце тексту неповно, то порадьте її прочитати текст повторно. Обов'язково читайте з дитиною книги вголос, по черзі, а де можливо – у ролях

Українська мова. Якщо у дитини виникають труднощі, виконайте з нею вправу усно, але не пишіть у підручнику ані букв, ані слів. Під час письмового виконання дитина ще раз усе пригадає. Вийдіть із кімнати, доки вона не виконає домашнє завдання

Я і Україна. Навколишній світ. Привчайте дитину навчатися не лише за підручником. Вписуйте для неї журнали, купуйте додаткову літературу, користуйтесь і навчайте дитину працювати з довідковими джерелами. Із періодичних видань робіть вирізки, а добірки за темами впорядковуйте у папках – це знадобиться їй у наступних класах

МОВОЮ НАУКИ

Хочемо зазначити також, що батькам не варто давати дитині додаткові завдання, крім тих, які йому давали в школі. Не забувайте, що в дитини згідно з розкладом буває відповідна кількість уроків, тому її працездатність упродовж дня знижується.

Необхідно пам'ятати, що у 1 класі домашні завдання не задаються; у 2–4 класах обсяг навчального матеріалу має становити чверть обсягу виконаного на уроці. Згідно з рекомендаціями МОН України витрати часу на викладання домашнього завдання у другому класі не має перевищувати однієї години, у третьому класі – 1 год 30 хв, у четвертому – до двох годин. Домашнє завдання не задають на канікули, вихідні та свяtkovі дні.

Не примушуйте дитину переписувати або переробляти неякісно виконану роботу. Можна запропонувати ретельніше перевірити її, вправити помилки, але переписувати не бажано. Повторне виконання вже зробленого завдання (навіть з помилками) сприймається дитиною як безглазда трата часу, нудна справа. Воно помітно знижує інтерес і бажання навчатися, впливає на формування самооцінки.

Радимо батькам слідкувати за тим, чи Ваша дитина виконала всі домашні завдання (як усні, так і письмові). Якщо дитина засвоїла навчальний матеріал неповною мірою, необхідно попрацювати з нею, додатково пояснити те, що їй було незрозумілим.

Допомагаючи дитині виконувати домашні завдання, постійно підбадьорюйте її, підказуйте, пояснюйте, якщо їй щось важко дается, але ні в якому разі за неї не робіть уроки, не підміняйте її діяльність власною.

Спочатку під час виконання домашніх завдань першокласники допускають багато помилок, огрихів через те, що не можуть сконцентрувати свою увагу на основному, швидко втомлюються, бувають занадто збудливими. Вимагайте, щоб письмові домашні завдання були виконані чисто й охайно.

Загально відомо, що початкова школа дає учневі наукові знання й виховує в нього самостійне ставлення до оточуючої дійсності, прищеплює вміння навчатися. Сім'я ж забезпечує й формує практичний життєвий досвід, виховує вміння співпереживати, толерантно ставитися до інших людей, відчувати їх стан, поважати

їхню індивідуальність. Людина, яка за певних обставин у дитинстві була позбавлена батьківської любові, ніжності, турботи, росте замкнутою, некомунікабельною. У благополучній родині дитина є найбільшою цінністю для дорослих – батьків, бабусь і дідусяв, усіх рідних. Вони намагаються за будь-яких обставин зрозуміти її, краще пізнати, ставляться до неї з повагою.

Для поліпшення психологічного мікроклімату в сім'ї, побудови довірливих стосунків між батьками і дітьми поєднано низку рекомендацій, дотримання яких сприяє цьому. Зупинимося на їх характеристиці детальніше.

1. Якщо дитина дійсно має потребу в спілкуванні з Вами, залиште всі свої справи, вислухайте її, поговоріть з нею.

2. Завжди радьтеся з дитиною, не дивлячись на її вік.

3. Визнавайте свої помилки, яких Ви припустилися у ставленні до неї

4. Якщо Ви в чомусь неправі, не бійтесь у дитини просити прощення.

5. Частіше ставте себе на місце дитини.

6. У своєму мовленні намагайтесь не вживати слова і вирази, які можуть ображати й травмувати Вашу дитину.

7. Намагайтесь не піддаватися дитячим проханням і примхам, не реагуйте на сльози, якщо Ви впевнені, що це каприз, миттєва забаганка.

8. Зберігайте самоконтроль навіть тоді, коли вчинок дитини дратує Вас, виводить із рівноваги.

9. Виявляйте інтерес і зацікавленість до подій, які відбуваються в житті дитини, радійте разом з нею її успіхам, підтримуйте в разі невдач.

10. Пам'ятайте: «Дитина потребує Вашої любові саме тоді, коли менш за все її заслуговує» (Ерма Бомбек).

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Мартиненко С. М. Основи діагностичної діяльності вчителя початкової школи: навч.-метод. посіб. / С. М. Мартиненко. – К. : Сім кільорів, 2010. – С. 144–171.
2. Савченко О. Я. Виховний потенціал початкової освіти: науково-метод. посіб / О. Я. Савченко. – К. : СПД «Цудзинович Т.І.» – 2007. – С. 76–86.
3. Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти : підруч. / О. Я. Савченко. – К. : Грамота. – 2012. – С. 234–258.
4. Сухомлинський В. О. Сто порад учителеві / В. О. Сухомлинський. – К. : Радянська школа, 1988. – С. 173–175.

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«ВИДАВНИЦТВО «БІЛІЙ ТИГР»**

Директор

Роман ЯРОШЕНКО,
кандидат філологічних наук, доцент

Над номером працювали:

Відповідальний редактор – Анастасія ІВАНОВА
Літературний редактор – Наталія ВЛАСЕНКО
Художній редактор – Анастасія ТАРАСЕНКО
Коректор – Анастасія ІВАНОВА

Відповідальна за рубрику журналу
«ЦЕ ЦІКАВО» – Марина ОЗЕРАНСЬКА

Матеріали для публікації
просимо надсилати на електронну пошту:
po-press@ukr.net

За опубліковані матеріали (фактичність і точність цитування, оригінальність твору та ін.) несе відповідальність лише автор. Редакція залишає за собою право редагувати та скорочувати прийняті до друку матеріали.

У випадку використання матеріалів посилання на журнал є ОБОВ'ЯЗКОВИМ.

Усі права захищено. Жодні частини, елементи, ідея, композиційний підхід цього видання не можуть бути скопійованими чи відтвореними в будь-якій формі та будь-якими засобами – ні електронними, ні фотомеханічними, у тому числі й ксерокопіюванням, записом або комп'ютерним архівуванням, без письмового дозволу видавця.

© «Початкова школа і сучасність», 2015

© «Видавництво «Білий Тигр», 2015

Державний комітет зв'язку та інформації України ф. СП-1

ДОСТАВНА КАРТКА – ДОРУЧЕННЯ

ПВ	місце	літер.
----	-------	--------

На газету
журнал

86516

«Початкова школа і сучасність»

найменування видання

Вартість	передплата		кількість комплектів	
	перевадре- сування			

на 201_ рік по місяцях

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

поштовий

індекс_____

місто_____

село_____

область_____

район_____

вулиця_____

код вулиці

буд.	корп.	кв.

прізвище, ініціали

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
КВ № 20887-10688Р від 22.08.2014 р.

Підписано до друку 02.03.2015 р.

Формат 60 x 84 1/8.

Папір офсетний. Друк різограф.

Умов. друк. арк. 10,98. Обл.-вид. арк. 11,75.

Тираж 200 прим.

Юридична адреса редакції журналу:

02094, м. Київ,

вул. Червоногвардійська, 12, офіс 177.

Фактична адреса редакції журналу:

04209, м. Київ,

вул. Героїв Дніпра, 31-Б.

Тел.: (044) 451-61-42.

E-mail: po-press@ukr.net

Видрукувано у СПД «Сидоренко О.Я.»

01103, Україна, м. Київ, вул. Вишняківська, 7-Б, оф. 448.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта видавничої справи серії ВО2 № 258 920 від 24.12.2001 р.

УВАГА! *КОНКУРС!*

У видавництві «Білий Тигр» проводиться конкурс **«УЧИТЕЛЬ РОКУ - 2015»** за версією журналу «Початкова школа і сучасність» у наступних номінаціях:

- «За краще розроблення уроку»
- «За краще розроблення нестандартного уроку»
- «За краще розроблення сценарію виховного заходу»
- «За краще розроблення системи тестових завдань»
- «За краще розроблення системи завдань для контрольної перевірки знань»
- «За краще написання наукової статті»

Переможцям конкурсу буде вручено ДИПЛОМ-ВІДЗНАКА, а також буде опубліковано в журналі фото переможця з дипломом!

Зразок

ДИПЛОМ-ВІДЗНАКА

«УЧИТЕЛЬ РОКУ - 2015»
за версією журналу «Початкова школа і сучасність»
у номінації: «За краще розроблення уроку»

нагороджується Пилипенко Ольга Павлівна

ВИДАВНИЦТВО
«БІЛИЙ ТИГР»

po-press@ukr.net

www.white-tiger.com.ua

